

Reconfirm – slotevenement dinsdag 18 november 2014

Workshop 2 – Administratieve processen in verband met stages

- Sprekers:** Ingrid Martens, expert Individuele Beroepsopleiding, VDAB Brussel
E-mail: ingrid.martens@vdab.be
Niel Van den Put, FOD werkgelegenheid (toezicht op de sociale wetten)
E-mail: niel.vandenput@werk.belgië.be
Lieven Mariën, FOD Werkgelegenheid (arbeid en overleg)
E-mail: lieven.marien@meta.fed.be
Lieve Op De Beeck, Preventie en Bescherming op het Werk, Universiteit Antwerpen
E-mail: lieve.opdebeeck@uantwerpen.be
Vera Huysmans, Juridisch Opgvolgingscentrum, Universiteit Antwerpen
E-mail: vera.huysmans@uantwerpen.be
- Notulisten:** Frank Rylant, Universiteit Antwerpen
Barbara Claeys, Universiteit Gent

Beschrijving workshop

Het zoeken naar een stage vergt een grondige en tijdige voorbereiding. Wanneer echter een concrete plaats wordt gevonden starten tal van administratieve processen om de stage op een correcte manier te voltrekken. In deze werksessie komen de administratieve aspecten aan bod die te maken hebben met stage. Deze kunnen worden benaderd vanuit vier perspectieven: (1) dat van het ontvangende bedrijf in Vlaanderen / België, (2) dat van inkomende buitenlandse stagiairs, (3) dat van uitgaande stagiairs en, (4) dat van buitenlandse bedrijven die Vlaamse stagiairs ontvangen.

In deze workshop werd voornamelijk ingegaan op de eerste drie standpunten. Binnen elk facet ging aandacht naar de bestaande regelgeving en de rol van verschillende actoren in dit verhaal (hogeronderwijsinstellingen, bedrijven, stagiairs, ...), o.a. met betrekking tot sociale zekerheid, verzekeringen op de arbeidsvloer e.a., ziekteverzekering, veiligheid op het werk, beroepsinschakelingstijd, enz.

Procedures kunnen tevens verschillen per doelgroep: stage tijdens de studie en stage na de studie. Elke categorie vergt een specifieke aanpak en het is belangrijk dat deze procedures duidelijk worden gecommuniceerd naar alle betrokken partijen.

1. Inleiding

Inleiding gegeven door Mevr. Martens (VDAB). Belangrijk is om te benadrukken dat een veelheid aan wetten en administratieve processen van toepassing kunnen zijn wanneer men het over stages heeft, afhankelijk van het statuut van de stagiair en de locatie waar de stage plaatsvindt. Hierbij komt dat stages zich momenteel op het raakvlak tussen onderwijs en werk bevinden en als gevolg in een administratief niemandsland terecht kunnen komen, zeker wanneer het stages *na* de studies betreft. Daarbij komt dat bij internationale stages ook verschillende nationale wetgevingen van toepassing kunnen zijn, die ver van elkaar kunnen liggen en in sommige gevallen zelfs tegenstrijdig zijn.

2. Inkomende buitenlandse stagiairs en ontvangend bedrijf in Vlaanderen/België

In dit luik werd vooral ingegaan op inkomende afgestudeerden die na de studies een stage in België willen lopen.

Er is **geen onbezoldigde stage mogelijk** voor afgestudeerden. Er geldt een minimumbezoldiging van 751€/maand (bruto). Daarnaast zijn er een aantal juridische items waaraan gedacht moet worden:

- Met moet goedkeuring krijgen van VDAB. Pas na de goedkeuring kan een stageovereenkomst ingaan en aangegeven worden. Dit geldt zowel voor een buitenlandse stagiair die naar Vlaanderen komt, als voor een Vlaamse afgestudeerde.

3. Uitgaande stagiairs

De stagevoorwaarden in het buitenland zijn afhankelijk van de regels van het gastland. Aan uitgaande stagiairs dienen enkele tips te worden meegegeven door betrokken instanties (bv Hoger Onderwijsinstellingen):

- Zorg steeds voor een contract/overeenkomst met de stage-aanbieder. Hierdoor kunnen arbeidsuren nadien worden bewezen.
- Vraag naar verzekering, bv repatriëringsverzekering en arbeidsongevallenverzekering.
- Buiten EU: vraag naar verblijfsvergunning- neem eventueel contact op met ambassade
- Binnen EU: eerste drie maanden vormen geen probleem

Indien de student of de afgestudeerde een onkostenvergoeding ontvangt van de buitenlandse stageplaats, is het aan te raden dat hij de onkosten waar deze vergoeding betrekking op heeft ook kan aantonen (bewijzen). Als leidraad voor het maximum dat als onkostenvergoeding zou kunnen gelden, kan het bedrag genomen worden waarover niet-EU-burgers in dat specifieke (buiten)land aantoonbaar moeten beschikken als één van de voorwaarden voor toelating tot het grondgebied. Een bedrag van 600 à 700 € per maand lijkt verdedigbaar, maar het is uiteindelijk de betrokken instantie (bv. de fiscus) die dat beoordeelt.

Vraag: in geval van een bezoldigde stage in het buitenland – betaalt de student belastingen in het buitenland of in België? Dit zou afhankelijk zijn van het land en het statuut van de stagiair in het betrokken land. Is er een verschil voor stagiairs tijdens en na de studie? Moet sowieso worden vermeld op de belastingsaangifte.

a. Tijdens de studie

Tijdens de opleiding is er geen verplichte **bezoldiging** voor de stagiair. In sommige landen is het wel gebruikelijk om een vergoeding voor verplaatsing of verblijf aan te bieden. De **verzekering** van de stagiair dient te worden afgesloten door de Hoger Onderwijsinstelling. Hierbij is het belangrijk dat er een document is dat aantoonbaar is dat de student in een bepaald land stage doet in het kader van zijn studieprogramma aan de UAntwerpen om betwistingen met de verzekeraar te kunnen vermijden (of 'winnen'). Er moet een **stageovereenkomst** worden afgesloten die bovenstaande zaken bevat. Reglementering ligt vast, student wordt behandeld als werknemer. Voor uitgaande studenten is het sowieso belangrijk om administratief in orde te zijn binnen Vlaanderen.

Stagecontract en –rooster moeten opgesteld worden in het kader van arbeidsongevallen. Met elk bedrijf een **generieke risico-analyse** laten maken en daarna een werkpostfiche. **Vraag:** Hoe garandeer je als instelling dat je voldoende waarborg geeft en dat je kunt aantonen dat je alles gedaan hebt dat je moet doen, ivm risico-analyse (gesprek met adviseur verzekeringsmaatschappij)?

In dit kader is het belangrijk om *voor* het vertrek aan te geven wat de vertrekkende stagiair kan/moet doen om na terugkeer van de buitenlandse stage in België/Vlaanderen terug de draad te kunnen oppikken. Binnen het actieplan Mobiliteit van het Departement Onderwijs en Vorming werd stage opgenomen. Een expertengroep

(AP MOBI) zal worden samengesteld met als doel een overzicht te maken voor verschillende doelgroepen. Hierbij zullen ook checklists worden opgesteld.

b. Na de studie

De afgestudeerde dient informatie in te winnen bij zijn/haar mutualiteit in verband met de **ziekteverzekering**, terugbetaling van medische kosten gebeurt conform de regels van het land waar de stagiair verblijft. Bij stages buiten Europa dient de afgestudeerde nog extra verblijfsformaliteiten te vervullen.

Is de stagiair nog onder 25 jaar, kan hij **kinderbijslag** ontvangen indien hij is ingeschreven bij de VDAB. Dit houdt in dat er beschikbaarheid moet zijn voor de arbeidsmarkt. Bij het uitvoeren van een stage in het buitenland wordt het lopen van de beroepsinschakelingstijd opgeschort, behalve als de RVA deze stage als zodanig wel kwalificeert als geldig voor de beroepsinschakelingstijd. De afgestudeerde/werkzoekende dient zich na inschrijving bij de VDAB dus bij de RVA aan te bieden om zijn buitenlandse stage door de RVA te laten evalueren. Als deze buitenlandse stage past in het profiel van de afgestudeerde, waarbij zijn kansen op intrede in de arbeidsmarkt versterkt worden, kan de RVA dat positief beoordelen en blijft de beroepsinschakelingstijd lopen. Bij terugkomst na de buitenlandse stage ondervindt de afgestudeerde werkzoekende daar dan geen nadelen van.

Indien de afgestudeerde werkzoekende een buitenlandse stage uitvoert met een Erasmus+ beurs is het mogelijk dat dat door de RVA meegenomen wordt in de evaluatie van de stage en dat dat resulteert in een negatieve evaluatie. Het is belangrijk dat de afgestudeerde werkzoekende vooraf duidelijkheid heeft "of zijn beroepsinschakelingstijd doorloopt of niet".

Ter plaatse dient de afgestudeerde een **stage-overeenkomst** af te sluiten die in dat betrokken land geldt, en moet er ook nagegaan worden of de arbeidsongevallenverzekering in orde is.

Vraag: kan het onder Erasmus+ ingevoerde "Learning Agreement for Traineeships" ook als dergelijke stage-overeenkomst gelden in de andere EU-landen (en ook in België)?

Er wordt gewezen op het feit dat er (nog) geen sociaal Europa bestaat. Zo geldt er in België een minimumvergoeding, in andere landen zijn er andere verplichtingen. In de Belgische stage-overeenkomst worden alle verplichtingen inzake sociale zekerheid opgenomen; deze overeenkomst is (dus) complementair aan het "Erasmus+ Learning Agreement for Traineeships". Zo zijn ook alle aansprakelijkheidsverplichtingen nationaal bepaald (niet op Europees niveau dus).

De rol van de Hoger Onderwijsinstellingen situeert zich vooral in het goed informeren van de afgestudeerde stagiairs over dit alles.

4. Buitenlandse bedrijven die Vlaamse stagiairs ontvangen

De regelgeving omtrent stages is erg uiteenlopend in diverse landen, er is geen zicht op. Europese stroomlijning terzake is wenselijk, uitgaande van de principes van vrij verkeer van arbeid en vrij verkeer van leren. Het is voor stagiairs vooral zaak om afhankelijk van hun eigen statuut (al dan niet student) en de context (bestemming) na te gaan wat de in het buitenland geldende regelgeving is omtrent de in punt 2 beschreven elementen.

5. Algemene vragen en bedenkingen

- Feedback van VDAB kan verschillend zijn per kantoor. Is er een online FAQ van VDAB? Nog niet.

- Er is een vraag om alle gegevens van verschillende (overheids)instanties te bundelen:
 - o Vera Huysmans (UAntwerpen) maakte een bundel met een overzicht van stagevoorwaarden tijdens de studie
 - o Binnen het actieplan Mobiliteit van het Departement Onderwijs en Vorming werd stage opgenomen. Een expertengroep (AP MOBI) zal worden samengesteld met als doel een overzicht te maken voor verschillende doelgroepen. Hierbij zullen ook checklists worden opgesteld.
 - o Jint (Kamiel) kan gelden als basis voor alle info omtrent buitenlandse stages. Is een goede basis om te screenen op correctheid en volledigheid.

- **Statuut van de student** in stage *tijdens* de studies:
 - o Stageovereenkomst is soms niet conform de arbeidsregels van het gastbedrijf in het buitenland. Het statuut van de stagiair wordt bepaald door de overheid van het gastland; dit kan verschillend zijn voor EER en niet-EER landen.
 - o Bijgevolg mag een stagecontract van de eigen instelling slechts in die mate geëxporteerd worden op voorwaarde dat het aan de minimumvereisten van het gastland voldoet.
 - o Een voorbeeld is dat in het stagecontract niet mag worden opgenomen dat bezoldiging niet mogelijk is, als dit volgens de wet in het ontvangende land verplicht is. Het onbezoldigd karakter van een stage is bijvoorbeeld een Belgische vereiste. Dit hangt ook samen met vele andere wetten om de grenzen van de arbeidsmarkt af te bakenen. In dit kader bestaat er ook een verschil tussen EER-studenten en niet-EER- studenten. Deze laatste groep kan namelijk bijvoorbeeld binnen zijn gekomen met een studentenstatuut in land X, wat niet automatisch impliceert dat hij/zij een bezoldigde stage kan lopen in land Y binnen de EER.